

Lessen GeoImpuls Ronde Tafel Bijeenkomst Rijkswaterstaat 12 december 2014 – Corporate Learning Center - Westraven

GeoImpuls

Geo-Impuls is een nationaal programma (2009-1014) waarin meer dan dertig partijen uit de grond-, weg- en waterbouw de afgelopen vijf jaar intensief hebben samengewerkt aan het reduceren van geotechnisch falen bij bouwprojecten. Het doel van Geo-Impuls is dat technische werkzaamheden in de ondergrond minder vaak aanleiding geven tot vertragingen, budgetoverschrijdingen of imago schade. Intussen is een groot aantal hulpmiddelen gecreëerd waarmee bouwprojecten volgens planning en binnen budget kunnen worden gerealiseerd.

Geo-ricisomanagement (GeoRM) is de rode draad in alle producten. Met GeoRM zet u de risico's die samenhangen met de ondergrond op een rij en behoudt u de controle. De hulpmiddelen van Geo-Impuls bieden praktische handvatten voor opdrachtgevers en opdrachtnemers om GeoRM in de praktijk te brengen.

Waarom de Ronde Tafel Bijeenkomst?

Doel van deze bijeenkomst is de verdere doorwerking van het gedachtengoed van Geo-Impuls in de organisatie van Rijkswaterstaat, van de geotechnicus naar de andere rollen in een project en de doorwerking naar alle lagen in de organisatie, van medewerker tot topmanagement.

De 'Ronde Tafel Geo-Impuls' is primair gericht op het werkelijk verinnerlijken van het GeoRM-gedachtengoed. In oktober 2012 heeft Jan Hendrik Dronkers gesteld dat GeoRM voortaan een verplicht onderdeel is bij de realisatie van nieuwe projecten van Rijkswaterstaat, waarbij geo-ricisico's mogelijk aan de orde zijn.

Programma

1. Opening en welkom door Cees Brandsen
2. Algemene introductie Geo-Impuls en GeoRM door Marès van den Hark
3. Casus Zuid-As (GeoRM in de voorbereidingsfase), door Harry Dekker
4. Casus A2-Maastricht (GeoRM in de uitvoeringsfase), door Hans Moll
5. Afsluiting

Bij de bijeenkomst waren IMP teamleden van een aantal RWS projecten aanwezig, zoals de Blankenburgtunnel, Zeesluis IJmuiden en de Afsluitdijk. Tijdens de bijeenkomst is geïnventariseerd tot welke resultaten het toepassen van GeoRM heeft geleid in projecten die sindsdien zijn gestart. De volgende vraagstellingen zijn onder andere aan de orde gekomen:

- Zijn er andere inzichten ontstaan, andere aandachtspunten of discussies naar voren gekomen in de onderhandelingen met opdrachtnemers en de omgeving?
- Zou je in het pre-aanbestedingsstadium anders naar GeoRM moeten kijken dan voorheen?
- Vragen de ervaringen en bevindingen uit deze projecten om een andere wijze van aanbesteden en contracteren?

Lessen

Uit de discussies tijdens de bijeenkomst zijn de volgende lessen (in willekeurige volgorde) naar voren gekomen:

1. Geo-risico's (risico's met een oorzaak vanuit de ondergrond en nadelige effecten op projectdoelen) zijn continue aanwezig in projecten. Bij onvoldoende beheersing wordt een fysiek / technisch probleem (bijvoorbeeld meer debiet bij een bemaling dan verwacht) een managementprobleem (de bemalingsvergunning wordt overschreden). De kunst is om niet te struikelen over dergelijke geo-risico's, waarvoor dialoog en kennisuitwisseling essentieel zijn.
2. Eisen (zoals "nul zettingen") zijn niet hetzelfde als verwachtingen ("mijn kantoor loopt geen schade op"). Klakkeloos eisen van stakeholders overnemen kan leiden tot niet-realistische verwachtingen, die tot teleurstellingen leiden als in een latere projectfase bij stakeholders blijkt dat ze niet kunnen worden waargemaakt. Daarom is het beter om eerst de achterliggende verwachtingen met stakeholders te bespreken en op basis daarvan realistische eisen op te stellen. Hierbij kan het helpen om percepties over geo-risico's (opgenomen in het risicodossier van een project) vroegtijdig met stakeholders te delen. Dit betekent een verandering van "eisen ophalen" naar "verwachtingen uitwisselen". Ook zouden alle partijen geholpen zijn met minder eisen.
3. Overwogen moet worden of de beheersing van een geo-risico als "verzakkingen" als eis of als EMVI criterium moet worden geborgd. Een EMVI criterium kan worden beschouwd als "extra" bovenop een (minimum) eis. Door de beheersing van het verzakingsrisico als EMVI criterium op te nemen kan de indruk worden gewekt dat enige mate van verzakking toch toelaatbaar is. Door een maximale toelaatbare verzakking als contractuele eis op te nemen wordt een heldere en eenduidige ondergrens voor de toelaatbare verzakking gegeven.
4. De GeoRisicoScan (GRS) is een bewezen nuttig instrument om de kwaliteit van het uitgevoerde GeoRM in een bepaalde projectfase door een onafhankelijke partij te laten toetsen. Dit is ook waardevol als binnen het projectteam de overtuiging al aanwezig is dat GeoRM van voldoende kwaliteit is. In dergelijke gevallen kan de GRS en dergelijke overtuiging bevestigen, dan wel ontkrachten, op basis van de onafhankelijke toets. In beide gevallen is het projectteam geholpen.
5. De Observational Method (OM), zoals onder andere toegepast bij de tunnel voor de A2 in Maastricht, helpt om flexibel en effectief in te spelen op afwijkingen van de onzekere ondergrond, die pas tijdens de uitvoering aan het licht kunnen komen. Hiermee worden niet alleen geo-risico's beheerst, ook zijn besparingen gerealiseerd (zoals minder stempels nodig dan voorzien). Tevens zorgt de toepassing van de OM voor het vooraf doornemen van scenario's voor geo-risico's, evenals het beschikbaar hebben van noodplannen voor als die risico's optreden. Hiermee wordt escalatie van het risico bij optreden vermeden.
6. Open communicatie over geotechniek en de bijbehorende geo-risico's met omwonenden rondom bouw- en infraprojecten blijkt te helpen om draagvlak van de bewoners voor het project te behouden / vergroten. Een voorbeeld zijn de wekelijkse regionale TV uitzendingen over de (geotechnische) activiteiten van het project A2 Maastricht, waarbij via publieksvragen en heldere antwoorden wordt uitgelegd waarom wat wordt uitgevoerd.
7. Houding en gedrag bepalen uiteindelijk een succesvolle toepassing van GeoRM in projecten. Dit betekent in de meest vroege projectfase al met elkaar in gesprek gaan over de aanwezigheid en beheersing van geo-risico's in relatie tot de beoogde projectdoelen. Het betekent ook tijdens de uitvoering met elkaar in gesprek blijven, bijvoorbeeld letterlijk is de bouwput. Alleen dan worden vroegtijdig signalen van geotechnische afwijkingen opgevangen (zoals lekkage langs een damwand) én gecommuniceerd zodat tijdig maatregelen kunnen worden genomen.

Nadere informatie

Voor meer informatie over Geo-Impuls kunt u terecht op www.geoimpuls.org.